

Vergaderjaar 2010–2011

30 573

Migratiebeleid

Nr. 63

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN VOOR IMMIGRATIE EN ASIEL

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 januari 2011

Zoals toegezegd tijdens een spoeddebat op 10 maart 2009 (Handelingen der Kamer II, vergaderjaar 2008–2009, nr. 61, blz. 4911–4927), informeren wij uw Kamer in deze brief, mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, over de gevolgen voor Nederland van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie (het Hof) in de zaak-Soysal¹. Conclusie van het nader onderzoek is dat Nederland niet behoort tot de EU-lidstaten die door het Soysal-arrest geraakt worden. Het huidige visumbeleid ten aanzien van Turkse dienstverrichters kan daarom ongewijzigd blijven.

De zaak-Soysal betrof een klacht van Turkse vrachtwagenchauffeurs die in Duitsland aan een visumplicht waren onderworpen. Op grond van de standstill-bepaling in het Aanvullend Protocol bij de Associatieovereenkomst tussen de EU en Turkije, mogen vanaf de datum van inwerkingtreding van dat protocol geen nieuwe beperkingen voor toelating van dienstverrichters worden ingevoerd. Het Hof bepaalde daarom in deze zaak dat een EU-lidstaat geen visumplicht mag opleggen aan Turkse dienstverrichters, als deze visumplicht niet bestond op het moment van inwerkingtreding van het Aanvullend Protocol. In Nederland was dat op 1 januari 1973. De vraag die moest worden beantwoord was dus welke wetten en verdragen op dat moment in Nederland golden en welke werking hiervan uitging.

Op 1 januari 1973 golden in Nederland twee relevante verdragen: een verdrag van 1953 tussen de Nederlandse en de Turkse regering waarbij de visumverplichting werd afgeschaft maar waarin voor dienstverrichters juist een visumplicht was opgenomen², en een in 1957 gesloten overeenkomst binnen het kader van de Raad van Europa die de mogelijkheid bood om een visumplicht in te stellen voor vreemdelingen die in een van de deelnemende verdragspartijen een economische activiteit wilden ontplooiën³.

¹ Uitspraak van het Hof van 19 februari 2009 in de zaak C-228/06, Mehmet Soysal en Ibrahim Savatli tegen de Bondsrepubliek Duitsland.

² Verdrag van 4 november 1953 te Ankara, vervat in de Notawisseling tussen de Nederlandse en de Turkse regering inzake de afschaffing van visa (Trb. 1953, 118).

³ Artikel 1, derde lid, van de op 13 december 1957 te Parijs tot stand gekomen Europese Overeenkomst nopens het verkeer van personen tussen de Lid-Staten van de Raad van Europa (Trb. 1960, 103) staat partijen toe onderdanen van andere partijen die om economische redenen hun grondgebied willen binnenkomen, al dan niet te onderwerpen aan een visumplicht.

Uit het Voorschrift Vreemdelingen 1966 blijkt dat sinds 1968 in Nederland géén visumplicht werd toegepast op Turkse onderdanen, ook niet op dienstverrichters, voor een verblijf korter dan drie maanden¹. Naar aanleiding van een toename van de instroom van Turkse onderdanen in de Benelux in 1980 werden in dat jaar eerder genoemde verdragen opgeschort. Deze visumplicht werd in 1982 in het Voorschrift Vreemdelingen opgenomen.

Op grond van de voorrangsregel in artikel 94 Grondwet² vindt nationale wet- of regelgeving geen toepassing indien deze toepassing niet verenigbaar is met een ieder verbindende bepaling van een internationaal verdrag. Dit betekent dat de verdragen van 1953 en 1957 prevaleren boven het Voorschrift Vreemdelingen. Op grond hiervan concluderen wij dat op 1 januari 1973 in Nederland een visumplicht bestond voor Turkse dienstverrichters. In het WODC-onderzoek van juli 2009 naar de stand van het vreemdelingenrecht en –beleid ten tijde van inwerkingtreding van Associatierecht met Turkije kwamen de onderzoekers eveneens tot deze conclusie.

Nederland behoort derhalve niet tot de EU-lidstaten die door het arrest-Soysal geraakt worden. Het huidige visumbeleid ten aanzien van Turkse dienstverrichters kan daarom ongewijzigd blijven. Hierbij zij opgemerkt dat het uiteindelijke oordeel over de op Nederland rustende verplichtingen uiteraard aan de rechter is voorbehouden.

Ten overvloede melden wij dat het Soysal-arrest bovendien geen gevolgen heeft voor de Wet arbeid vreemdelingen en de daarin vervatte tewerkstellingsvergunningsplicht. De relatie tussen artikel 41 van het Aanvullend Protocol en de in Nederland geldende tewerkstellingsvergunningsplicht voor Turkse vrachtwagenchauffeurs is reeds onderzocht naar aanleiding van een eerder arrest van het Hof in de zaak-Abatay³. De conclusie was dat aan de uitspraak geen gevolgen waren verbonden voor de toepasselijkheid van de in de Wet arbeid vreemdelingen neergelegde tewerkstellingsvergunningsplicht. Het Soysal-arrest brengt hierin geen verandering.

De minister van Buitenlandse Zaken,
U. Rosenthal

De minister voor Immigratie en Asiel,
G. B. M. Leers

¹ Zie artikel 41 van het Vreemdelingenbesluit 1966, artikel 16 van het Voorschrift Vreemdelingen 1966 en bijlage 3a bij het Voorschrift Vreemdelingen 1966 (zoals gewijzigd bij het besluit van de minister van Justitie van 28 mei 1968 (Stcrt. 1968, 105).

² Artikel 94 Grondwet luidt: Binnen het Koninkrijk geldende wettelijke voorschriften vinden geen toepassing, indien deze toepassing niet verenigbaar is met een ieder verbindende bepalingen van verdragen en van besluiten van volkenrechtelijke organisaties.

³ Uitspraak van het Hof van 21 oktober 2003 in de gevoegde zaken C-317/01 en C-369/01, Eran Abatay e.a. en Nadi Sahin tegen Bundesanstalt für Arbeit.